

Indhold:

Formandens hjørne
Nyt i foreningen *side 2*

Besøg i Aakirkeby
Foredrag af Niels Aakjær
side 3

Udskrift af Olsker Sogns Gildes bog
side 4

Hvad kan du høre om:
den 8. jan.2003 & 12. feb. 2003
side 6 & 7

Nyttige internet adresser
side 7

Bestyrelsen: se *bagsiden*

2.årgang nr.4 / november 2002
Medlemsblad for Bornholms
Slægts-og Lokalhistoriske Forening

Nyt om folketællingerne

Alle folketællinger fra 1771 (Oeders) og til 1890 er næsten færdige, der mangler kun 5 folketællinger fra 1870 i at vi er helt færdige.

Ft.1921 er der en der er startet indtastning af.

Nyt på vores hjemmeside til download

Fra John Georg Christensen i Helsingør har vi modtaget følgende filer:

Rønne Byfoged, skifteuddrag 1790-1805

Nørre Herred, skifteuddrag 1794 – 1814

Nyt I Arkivet

Borgelige vielser fra 1923 -1950 (52) ligger på microfish til frit brug

Formandens hjørne

Vi har nu startet vinterens sæson.

Der har indtil videre været et fint fremmøde, både til foredrag og arkivaftener.

Jeg skal lige gøre opmærksom på, at vi i forbindelse med julearrangementet har indført en uforpligtende tilmelding på min. 20 personer, inden den 30 nov. Hvis aftenen skal blive til noget .

Der vil både være en tip 13 rigtige og sange samt julehygge, og Jørn Kjølner vil fortælle om sin tur til USA.

Jeg vil også gøre opmærksom på, at vi på vores hjemmeside har en side, hvor foreningens medlemmer kan få lagt deres efterlysning af Aner ind på. Da der kommer over 60.000 opslag om året, er der en stor mulighed for at finde aner, man ikke selv kan finde.

Onsdag den 27. november 2002	Arkivaften
Onsdag den 4. december 2002	Julehygge, <u>Uforpligtende tilmelding til bestyrelsen. Inden den 30 nov. Min. 20 tilmeldte</u>
Onsdag den 8. januar 2003	Jesper Reinfeldt, Østermarie Emne: De Bornholmske Jernbaner
Onsdag den 22. januar 2003	Arkivaften
Onsdag den 12. februar 2003	Erik Kann, København Emne: Styr på slægten !
Onsdag den 26. februar 2003	Arkivaften

Besøg i Aakirkeby

Onsdag den 11. sep. 2002 kl 1900 havde 20 medlemmer fra BSLF fundet vej til Lokalhistorisk Arkiv i Åkirkeby, og de gik ikke forgæves. Birger Hansen bød velkommen og fortalte kort om hvad der forefandtes på arkivet og hvad deres budget var på årsbasis; 3000 kr!. 40000 billeder forefandtes og avis-artikler og meget meget mere, og så blev der kigget på gamle mapper og billeder. Egentlig utroligt at så meget kan registreres af så få!

Snakken gik hyggeligt i de trange lokaler (der skulle jo være plads til mange) så da det blev kaffe- og kringletid flyttede nogle stykker ud i køkkenet.

Man kunne tydeligt se, at der var styr på tingene også med moderne computerhjælp, og efterhånden som klokken blev 9, dryssede nogle hjemover i den stjerneklare nat og kunne se tilbage på en virkelig hyggelig aften i godt selskab.

P.f.v.
FJB sekretær

på vild flugt fra den russiske hærs fremrykning langs den tyske østersøkyst.

Mange af disse mennesker havnede som bekendt i Nexø, og Niels Aakjær fortalte meget levende om sine oplevelser i dagene før, under og efter at de russiske fly havde drysset deres last af bomber ud over Nexø by.

Det var en glimrende personlig beretning, krydret med mange spændende dias-billeder fra den tid. Mange af billederne viste på fortræffelig vis hvordan byen så ud før og efter bombningen, samt hvordan mange af de udbombede bygninger var kommet til at se ud efter genopbygningen af byen.

En spændende og interessant aften i selskab med Niels Aakjær, synd at ikke flere var mødt frem.

P.f.v
Karl Nielsen

Foredrag af Niels Aakjær, Nexø.

Onsdag den 9. oktober var en lille snes af foreningens medlemmer mødt frem på centralbiblioteket for at høre Niels Aakjær, Nexø fortælle om den russiske bombning af Nexø by, og om hvordan han selv som lille "Nexøhorra" havde oplevet disse majdage i 1945, da tyske civile flygtninge i hobetal invaderede Bornholm i en skøn forening med resterne af den tyske hær. De var alle

Vidste du at?

I gennemsnit kører hver dansker 14.800 km om året. 77 pct. af transporten foregår i bil, 12 pct. i bus, 7 pct. med tog og 3 pct. på cykel eller knallert.

Kilde: Danmarks statistik

Udskrift af Olsker sogns gildes bog.

I fortsættelse af artikel i sidste nummer af Anetræet kommer her et eksempel på en sogneskrå fra Olsker sogn i 1775.

Gildes-skraae

for sognemændene i Olsker sogn paa Bornholm som inde holde 30 artikle.

MDCCLXXV (1775).

Disse efterfølgende 30 - tredeve - artikle indeholder sogne mændenes gildes-skraae udi St. Olsker sogn paa Bornholm.

Oldermanden og skraae-herren skal holde god skik paa meenige lavs-brødre.

Om nogen af laugsbrødrene eller giest, ikke vil lade sig sige, mens bruger (u)høviske ord, gjør klammerie, bøde efter 6 brødres kiendelse som forseelsen er til.

Hvilken broder som lader sig indknabbe i laugets haver ikke længer frist at udgive det hand lovede end oldermanden og skraae-herren vil tillade hannem det.

Hvilken broder ikke møder naar tilsiges vorder, bøde en fierding got øll.

Hver broder og søster skal give for sin indgang en fierding got øll.

Om nogen broder byder giest, da skal hand først tale med oldermanden og siden betale hans gieste- penge 4 skilling og svare til hans gierninger.

Om nogen broder kalder eller skiælder en anden teist, skilm eller hore-søn etc. eller giver u-høviske ord i gildes huus eller gildesvold til eller fra, bøde en tønne got øl.

Om nogen broder giver en anden mundslag eller drager hannem, bøde en tønne got øll.

Om nogen broder saarer en anden, gjør blodviide, give en tønne got øl, og forlige sig med øvrigheden, og det skal staae til menige brødre om hand skal blive i gildet eller ey.

Om nogen slaar en anden i-hjel, det gud allernaadigst forbyde, skal han forlige sig med øvrigheden og slægt og venner og give i laugets læst got øll og endda gjøre sin indgang paa ny, om han benaadis paa livet og menige laugs brødre tillader det.

Hvo som bær vaaben eller væрге udi gildes huus eller paa gildes vold, skal give en fierding got øll. Bær han noget u-lovligt væрге, bøde en tønne got øll.

Hvo som først begynder parlemente og er ret aarsage til klammerie skal efter menige brødres sigelse straffes.

Broder skal svare for sin dreng eller iung eller lade ham blive hiemme, gjør de noget klammerie, da skal han være pligtig til at leede dem ud fra laugets eller glæds-kabet.

Ingen broder skal kiære anden for øvrigheden men for voris skraae.

Om nogen broder uskikkelig drikker at hand spyer, eller haver sig u-tilbørlig i gildes huus eller gildes vaald, til eller fra, bøde en tønne got øll.

Om nogen broder spilder af kande eller krus eller skaal, mere end han kand skiule med en haand, bøde en fierding got øll.

Om nogen broder ikke færdiger sit gildes sæde med tag og vægge; men derover skamferer det gandske gildes-huus, bøde efter sex brødres dom.

Om nogen broder ey vil komme til vores første gilde hvert aar, som de gamle have kaldet pintsze gilde, naar det af oldermænden eller stolsbrødrene til-kjende-gives paa vor be-ordnede gildes plads, bøde en fierding got øll.

Hvilken broder som dølger sin medbroders ulempe, som er imod skraaen, bøde ligesom hand det selv havde gjort efter 6 brødres sigelse.

Hvilken som svær store eeder, Christi sacramento, vunder og hellige død, bøde 10 skil. danske til de fattige,

Hvilken broder som tapper noget øl, naar skienkeren er tilsat, og stolsbrødrene er tilsat uden oldermændens og skraaeherrens forlov skal give en fierding got øll.

Om nogen broder eller søster ligger syg og en kande øl begierender, skal det dem ey vegres saafremt oldermænden og skraaeheren og menige laugsbrødre derom bliver bedet.

Om nogen broder gjør oprør og siden skiuler sig hiemme og vil ikke svare til sine gierninger og bøde efter skraaens lydelse, da skulde menige brødre gaae til hans boepæl og pante hannem efter skraaens indhold, iligemåade for indknabbe, gieste penge, forløfte eller krantz, saa og for nogen forseelse skyld og sig ikke indstiller og betaler skal han pantes som for er meldt.

Om nogen broder gjør parlament i gildes huus eller paa gildes plads og ikke vil stille sig naar han bliver paamindt og af oldermænden eller stoelsbrødrene, da skulle menige brødrene være forpligtede til at stille hannem og udlede hannem for døren, hvo ikke staaer bi, bøde en fierding got øl.

Oldermænden og skraa-herren og stoels-brødrene hører en fri skienk for dem.

Om nogen broder ung eller gammel dene skraa ikke holder, men vil være egensindig og u-raadelig, vil trættes og pukkes, svære og bande, da skal hand udstødes og udskrives af vores gildes laug og være falden i øvrighedens minde.

Og som der skeer gierne store guds bespottelse i gilder og som med sværen og banden om Christi død, vunder og saar, med u-nyttige eeder og guds fortørnelse, da ville vi have saadant høyligen forbuden i

vores gilde og laug og om nogen imod forhaabning her imod sig skulde forsee og vil ey lade sig strax sige, bøde om det bliver hannem med to brødre overbeviist, en tønne got øl, og igien betale sin indgang paany om oldermannen og skraaherren og menige laugsbrødre hannem vil til made antage

Hvilken broder eller giest som viger af laugget naar krantzen skal uddeeles og det hannem overbevises og siden søger laugget igien, bøde en rixmark til laugget

Hvilken kvinde eller pige som tager nogen broder eller giest til maygræve, klager at han stræber derimod eller river krantsen itu, bøde en rixmark og betale derfor uden krantsen.

Om nogen broder eller giest gjør klammerie eller skilder nogen paa hans hiem vey eller ligger i mod stie for hannem, bøde en tønne got øl, gjør hand nogen skade, lide derfor undgielde efter 6 brødres dom.

(efterfølgende med en anden haandskrift)

Menige lavsbrødre haver samtykket dette efterskrevne.

Naar de bliver tilsagt om bauner, skiøtte volde, vagt borrh og veye at gjøre færdige; hvem da ikke møder eller skikker fuldkommen bud af stæd, skal bøde en fierding øl.

Hvem som om vaaren pløyer eller vender paa sine naboers eng, skal gjøre den reen igien til pintse-dag eller bøde derforre en fierding øl.

Hvem som ikke gjør sit udgjærde færdigt vært aar til sanct Valborrig dag, skal bøde en fierding øl.

Hvem som ikke holder heynt med hverandre efter at det af sandemanden er tillyst, og menige sognemænd samtykt paa kirkestevne, den skal og bøde en fierding øl til laugshuset.

Foredrag onsdag den 8. januar 2003.

Jesper Reinfeldt, optiker og indehaver af Bornholms Model Jernbane Museum i Østermarie kommer onsdag den 8. januar 2003 og fortæller om sine oplevelser med sin modeljernbane, som er opført som en tro kopi af De Bornholmske Jernbaner, både hvad skinneanlæg og kørende materiel angår. Jesper Reinfeldt vil selvfølgelig også fortælle en masse om DBJ fra vugge til grav, både hvad angår forhistorie, anlæg, organisation, linieføring, stationer, arkitektur, rullende materiel, samt ikke mindst den sørgelige afvikling af det hele, hvor man til sidst næsten brændte hele det rullende materiel af nord for Rønne. Jesper Reinfeldt er en stor kapacitet på dette område. Han har studeret alt materiale om DBJ i arkivet grundigt igennem, og det førte bl. a. i 1988 til udgivelsen af et to-bindsværk om DBJ, med bl.a. en masse detailtegninger om alt deres materiel og bygninger. Så der venter vore medlemmer i foreningen et interessant foredrag den aften, af en person

som ved alt hvad der er værd at vide om DBJ. Der-
til skal nævnes at foredraget selvfølgelig vil blive
krydret med visningen af en masse gode dias-foto.
Så kære medlemmer, mød godt frem den aften.

Foredrag onsdag den 12. februar 2003.

Styr på slægten, om at komme rigtigt i gang
med slægtsforskning

Direkte adspurgte vil de fleste slægtsforskere utvivl-
somt hævde, at "de har styr på slægten".

Men hvad vil det egentlig sige at have styr på
slægten?

Nogen definitiv opskrift er ingen formodentlig i
stand til at give. Og i virkeligheden skal man måske
heller ikke forsøge at give en sådan opskrift.

Men det er under alle omstændigheder vigtigt at
være opmærksom på de problemer, man kan møde
undervejs i arbejdet med indsamling og regi-
strering.

Aftenens foredrag belyser de allerførste faser i
slægtsforskerens arbejde: Hvordan kommer jeg i
gang og ikke mindst: Hvordan sikrer jeg mig,
således at jeg "får styr på slægten?"

Foredraget ser både på de traditionelle regi-
streringsproblemer og på de problemer, der knytter
sig til anvendelse af edb-programmer og Internettet

Erik Kann

Nyttige internet adresser

En meget praktisk kalender fra
1701 og fremad, der på et regneark
viser alle kirkeårets dage med dato
efter gregoriansk kalender, kan
downloades fra:

[http://www.folkekirken.dk/leksikon/ki
rkeaar/index.asp](http://www.folkekirken.dk/leksikon/ki
rkeaar/index.asp)

Faldt lige over denne "regnemaski-
ne" og fandt den relevant i historisk
henseende, selv om den ikke ræk-
ker til andet end de nymodens
(snart historiske) danske kroner.

Omregn selv beløb med forbruger-
prisindekset (1872-2001)

[http://www.dst.dk/dst/dst.asp?o_id=
3311](http://www.dst.dk/dst/dst.asp?o_id=
3311)

Desværre kan den ikke regne med
f.eks. cigaretpriser og fortælle hvad
en 33 kr. nutidspakke med 20stk
kostede i den fjerne fortid - men
"kun" at det svarer til 2 kroner og 16
øre i 1949, og man i 1895 kunne
nøjes med 55 øre - selv om jeg ikke
tror den pris holder, der var vist ikke
den voldsomme skat på dengang,
som der er i dag.

Bestyrelsen

Formand: *Hans Ressel*
Tlf. 56 95 81 82
E-mail: 8182@tdcadsl.dk

Næstformand: *Jørn Kjøller*
Tlf. 56 95 31 16
E-mail: kjoeller@get2net.dk

Kasserer: *Karl Nielsen*
Tlf. 56 95 30 44
E-mail: karlnborn@post.tele.dk

Sekretær: *Frants Bøving*
Tlf. 56 97 56 38
E-mail: fjb@post9.tele.dk

Best. medlem: *Elo Jacobsen*
Tlf. 56 91 26 51
E-mail: jacobsen@privat.dk

Suppleant: *Irene Krusturp*
Tlf. 56 44 11 77
E-mail: colbergs@colbergs.dk

Suppleant: *Anette Schønwandt*
Tlf. 56 95 28 75
E-mail: erik@irt.dk

Bladudvalg:

Hans Ressel, Rønne

Irene Krusturp, Ibsker

Per Hagmann, Herlev

Adresse:

Pingels Allé 1, 3700 Rønne

Bemærk at vi har fået ny E-mail
og hjemmeside adresse

E-mail :
info@bslf.dk

Hjemmeside:

www.bslf.dk

Gironr.: 527 - 4621

Vidste du at?

Der i 1769 var 797.584 danskere.
I år 2001 var der 5.349.212.
I år 2040 forventer man, at tallet er
steget til 6.213.033.
Kilde: Danmarks statistik